

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI SPRAWIEDLIWOŚCI
I PRAW CZŁOWIEKA
(NR 133)
z dnia 25 lutego 2026 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 133)

25 lutego 2026 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Macieja Tomczykiewicza (KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie odpowiedzi ministra sprawiedliwości na dezyderat nr 1 w sprawie ochrony praw dzieci i rodzin osób pozbawionych wolności.

W posiedzeniu udział wzięli: **płk Filip Skubel** dyrektor Biura Penitencjarnego Centralnego Zarządu Służby Więziennej oraz **Przemysław Kazimirski** i **Krzysztof Mycka** naczelnicy wydziałów w Departamencie Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Szymon Dziadula** i **Daniel Kędzierski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Witam wszystkich państwa posłów. Witam przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości. Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia obejmuje rozpatrzenie odpowiedzi ministra sprawiedliwości na dezyderat nr 1 w sprawie ochrony praw dzieci i rodzin osób pozbawionych wolności. Przechodzimy do realizacji porządku dziennego.

Proszę pana pułkownika Filipa Skubela o przedstawienie odpowiedzi na dezyderat Komisji.

Dobrze. Przepraszam bardzo, bo pana pułkownika, zdaje się, nie ma. Jest pan pułkownik...

Kto z państwa, kto z Ministerstwa Sprawiedliwości chciałby przedstawić? Bardzo proszę.

Naczelnik wydziału w Departamencie Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości Przemysław Kazimirski:

Szanowni państwo, szanowny panie przewodniczący, szanowne panie posłanki, szanowni panie posłowie, nazywam się Przemysław Kazimirski, jestem naczelnikiem Wydziału do Spraw Służby Więziennej w Departamencie Wykonania Orzeczeń i Probacji w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Mam zaszczyt odczytać odpowiedź na dezyderat Wysokiej Komisji.

„Szanowny panie marszałku, w odpowiedzi na dezyderat nr 1 Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, uchwalony dnia 17 grudnia 2025 r., uprzejmie przedstawiam poniższe stanowisko. Podtrzymywanie kontaktów z rodziną jest jednym z głównych obszarów oddziaływań wobec osób pozbawionych wolności, odgrywającym bardzo istotną rolę w osiąganiu celów kary pozbawienia wolności. Wiąż rodzinna, jej wzmacnianie i odbudowa mają fundamentalne znaczenie w procesie readaptacji społecznej oraz w ograniczaniu społecznych skutków więzienia, także w przypadku dzieci, które w sposób szczególny doświadczają nieobecności rodziców odbywających karę pozbawienia wolności. Działania na rzecz łagodzenia niekorzystnego wpływu na dzieci pozbawionych wolności rodziców i na kompetencje rodzicielskie oraz działania mające na celu zapewnienie ochrony rozwoju dziecka i wspieranie łączenia rodzin są priorytetem działań prowadzonych przez Służbę Więzienną, co przekłada się przede wszystkim na wzrost liczby programów readaptacji i reintegracji społecznej w zakresie odbudowywania, podtrzymywania i wzmacniania więzi z rodziną. Wspomniane programy resocjalizacyjne odgrywają bardzo ważną rolę w podtrzymywaniu więzi rodzinnych poprzez między innymi sposobność spotkań osadzonych rodziców z dziećmi, na przykład z okazji Dnia Dziecka, Dnia Matki, Dnia Ojca, pikników rodzinnych czy przedstawień dla członków rodzin w ramach działalności artystycznej skazanych. W celu prowadzenia wyżej wymienionych działań służba więzienna współpracuje z wieloma stowarzyszeniami, fundacjami oraz instytucjami nakierowanymi na pomoc dzieciom. Funkcjonariusze Służby Więziennej są szczególnie uwrażliwieni na fakt, że pobyt dziecka w zakładzie

karnym albo w areszcie śledczym przy okazji odwiedzin osadzonego rodzica jest dla niego sytuacją szczególną, często związaną z lękiem i obawami.

W celu zminimalizowania tych negatywnych emocji we wszystkich salach widzeń, w których dzieci spotykają się z osadzonymi rodzicami, znajdują się kąciki zabaw wyposażone zarówno w literaturę dziecięcą, jak i kierowaną do nastolatków, a także rozmaite zabawki i gry. W poczekalniach natomiast dostępne są miejsca do przewijania niemowląt. Służba Więzienna, uwzględniając zalecenia CM Komitetu Ministrów dla państw członkowskich dotyczące dzieci rodziców osadzonych w jednostkach penitencjarnych, współuczestniczy w opracowaniu memorandum pod tytułem «Karta praw dzieci pozbawionych wolności rodziców». Wyżej wymieniony dokument zawiera następujące kwestie: ochronę prawa dziecka do trwałej więzi z rodzicem przebywającym w jednostce penitencjarnej, wspieranie utrzymywania więzi rodzinnych między dzieckiem a rodzicem w okresie pozbawienia rodzica wolności i przeprowadzanie szkoleń pracowników Służby Więziennej w tym zakresie, zapewnienie dziecku warunków umożliwiających realizację jego prawa do utrzymywania więzi z rodzicem przez cały okres jego pobytu w jednostce penitencjarnej, wprowadzenie techniczno-organizacyjnych rozwiązań ułatwiających utrzymywanie kontaktów między pozbawionymi wolności rodzicami a ich dziećmi zapewniających poszanowanie potrzeb i praw obu stron, przeciwdziałanie dyskryminacji oraz pokonywanie barier związanych z uprzedzeniami wobec osób pozbawionych wolności oraz opuszczających jednostki penitencjarne w celu realizacji procesu integracji społecznej, w tym poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi wyspecjalizowanymi w działaniu na rzecz zabezpieczenia dzieci z doświadczeniem izolacji rodzica i promocji dobrych praktyk w lokalnym systemie wsparcia, pomocy i opieki.

W tym miejscu wskazać jednak należy, że o formie, częstotliwości i miejscu kontaktów dziecka z rodzicem, w tym rodzicem osadzonym w jednostce penitencjarnej, w sytuacji regulowania tych kontaktów przez sąd, decyzja należy do właściwego sądu rodzinnego, który kieruje się przede wszystkim najlepszym interesem dziecka, opierając się na materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.” Dziękuję.

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, otwieram dyskusję na temat tej informacji. Proszę o zgłaszanie się.

Pan poseł Smoliński, pani wiceprzewodnicząca... Dobrze, mamy trzy zgłoszenia. Dziękuję Państwu, zamykam listę zgłoszeń. Określam czas wypowiedzi na dwie minuty.

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Kazimierz Smoliński (PiS):

Dziękuję bardzo. Taka duża ilość chętnych, że dwie minuty to rzeczywiście dużo, ale dziękuję...

Z całym szacunkiem do pana naczelnika, ale to mógł pan pułkownik albo ktoś inny też odczytać tę treść. Nie o to chodziło, żeby odczytać treść odpowiedzi, która niestety nie odnosi się w większości swojego zakresu do dezyderatu, który Komisja skierowała. Dezyderat był oparty na dyskusji z organizacjami pozarządowymi, które tutaj były obecne. Szkoda, że ich teraz nie ma. Ale przecież to z ust tych organizacji jednoznacznie wynikało, że to, o czym pan minister napisał, a pan naczelnik przeczytał, w rzeczywistości się nie dzieje. No właśnie te organizacje mówią, że nie ma tego, o czym pan przeczytał, a pan minister napisał. Wiele rzeczy w tym dezyderacie przecież napisaliśmy i nie chodzi o to, żeby teraz zrzucić to na sąd. Bo nie pisaliśmy do Służby Więziennej, tylko do ministra sprawiedliwości, który powinien w ramach współdziałania z sądami próbować, jeżeli takie konieczności są, zmieniać też orzecznictwo w tym zakresie, żeby wykorzystywać te możliwości, gdzie mówimy na przykład o uwzględnianiu miejsca zamieszkania dziecka, przekierowaniu osób do jednostek penitencjarnych, rozszerzeniu możliwości stosowania kar alternatywnych. No w ogóle ani słowem na przykład do tych dwóch punktów się nie odnieśliście, a to nie jest tylko kwestia Służby Więziennej, ale właśnie Ministerstwa Sprawiedliwości i orzecznictwa. W tym zakresie jednak jakieś możliwości są.

Z przykrością stwierdzam, że ta odpowiedź absolutnie nie odnosi się do dezyderatu Komisji, który został chyba prawie jednomyślnie przyjęty – jeszcze raz podkreślam – na podstawie wypowiedzi organizacji pozarządowych, które przedstawiły to, co jest sprzeczne z tym, co pan naczelnik powiedział – że to się nie dzieje. Też nie bardzo rozumiem to sformułowanie...

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Panie pośle, proszę zmierzać ku końcowi.

Poseł Kazimierz Smoliński (PiS):

..., „Służba Więzienna współuczestniczy w opracowaniu memorandum”. To znaczy, że jeszcze to memorandum nie powstało? Bo dalej jest, że memorandum zawiera następujące kwestie. A więc chciałbym też wiedzieć, czy jest już jakiś krok poczyniony ku temu, żeby... Może nie memorandum, bo to nie powinno być memorandum, tylko dokument, który powinien być wiążący – karta praw dzieci osadzonych rodziców. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Dziękuję bardzo, panie pośle.

Pani wiceprzewodnicząca.

Poseł Katarzyna Piekarska (KO):

Szanowny panie przewodniczący, panie, panowie, dziękuję za ten dezyderat, ale jak go się czyta, to ma się bardzo duży niedosyt. I powiem tak – pewien mój znajomy ma takie określenie na tego rodzaju ogólności, że to są takie konkrety ogólne. I państwo nam zafundowali tutaj po prostu konkrety ogólne, tu nie ma żadnej konkretnej informacji. Ja bym była ciekawa, ile takich pikników się odbyło, jakie też są kłopoty wynikające właśnie z tej integracji środowisk. Chciałabym też usłyszeć coś na temat Krzywańca, który jest bardzo specyficznym zakładem karnym, gdzie matki odbywają karę i mogą mieć dzieci do trzeciego roku życia. Czyli też bym prosiła, bo wydaje mi się, że jest to ciekawe z punktu widzenia Komisji... Tak że powiem tak, że mamy jednak bardzo duży – przynajmniej ja – niedosyt, jeśli chodzi o odpowiedź na ten dezyderat i stawiam wniosek o uzupełnienie, bo wydaje mi się, że Komisja zasługuje na to, żeby dostać po prostu konkretne informacje, także związane z liczbami. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Pan poseł Zimoch.

Poseł Tomasz Zimoch (niez.):

Dziękuję bardzo. Przyznam, że jestem zażenowany treścią odpowiedzi na dezyderat, ale jestem także zażenowany, że posiedzenie Komisji wyznaczone zostało tylko na 30 minut. To jest, proszę państwa, niedopuszczalne, by w tak ważnej sprawie dyskutować tylko przez kilkanaście minut i już być ograniczonym czasowo, bo mamy kolejne posiedzenie.

Młódzież, gdyby zapoznała się dokładnie z odpowiedzią, powiedziałaaby, że to wodolejstwo, że to pismo, w którym nie ma ani jednego konkrety. Ja zwróciłem się do pani mecenas, adwokat Moniki Gorzach, która uczestniczyła w posiedzeniu Komisji, kiedy rozpoczynaliśmy dyskusję na ten temat. Sporządziła pismo. Ono zawiera kilka ważnych spraw. Niestety jest zbyt długie, ale przeczytałem fragment.

„W żadnym fragmencie swojego pisemnego stanowiska Ministerstwo Sprawiedliwości nie wskazuje na konkretne obszary swoich działań w tym zakresie. Zupełnie niezrozumiała dla mnie jako adwokatki jest przede wszystkim wzmianka o kwestiach regulowania kontaktów rodzica pozbawionego wolności z małoletnim dzieckiem przez sąd rodzinny, bowiem nie stoi to na przeszkodzie, aby rodzicom, którzy nie mają ograniczonych kontaktów ze swoimi małoletnimi dziećmi, a także tym, wobec których nie toczą się postępowania o uregulowanie kontaktów, umożliwić codzienny kontakt z bliskimi”.

Pani mecenas zwraca tutaj uwagę między innymi na to, że Służba Więzienna współpracuje z wieloma stowarzyszeniami i fundacjami oraz że wspieranie więzi rodzinnych jest jednym z priorytetów oddziaływania wobec osób pozbawionych wolności. To deklaracja niezwykle istotna i kierunkowo słuszna, jednak w odpowiedzi na dezyderat brakuje podstawowych informacji. Jakie środki finansowe rocznie służba więzienna, a zatem Ministerstwo Sprawiedliwości, przeznaczają na wsparcie działań na rzecz dzieci i osób osadzonych i ich rodzin? Z jakich konkretnie źródeł finansowane są takie działania? Czy mamy do czynienia z finansowaniem systemowym, czy głównie z działaniami opartymi na środkach zewnętrznych, grantach i zaangażowaniu organizacji pozarządowych? Ja bardzo chętnie pismo pani mecenas Gorzach dostarczę i wszystkim członkom Komisji, a także przedstawicielom ministerstwa.

Dezyderat to pragnienie, dezyderat to postulat. Uważam – i też to głośno mówiłem – że dezyderat nie był do końca przemyślany, kiedy wysyłał go do ministerstwa, no ale odpowiedź na dezyderat nie jest ani pragnieniem, ani zapewnieniem, że państwo coś w tym temacie macie konkretnego – nawet już nie tyle do działania, ile do przekazania nam informacji.

Naprawdę, skończmy z wodolejstwem. Jeśli nie potraficie państwo odpowiedzieć na dezyderat i nie potraficie sporządzić pisma...

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Panie pośle, proszę zmierzać ku końcowi.

Poseł Tomasz Zimoch (niez.):

...to podyskutujcie także wy wewnętrznie z fachowcami, także z przedstawicielami tych organizacji, które uczestniczyły w posiedzeniu Komisji. Wtedy to będzie miało sens. Dlatego absolutnie składam wniosek o to, żeby Komisja raz jeszcze zajęła się tym tematem, a jednocześnie składam wniosek o podjęcie niezwłocznej interwencji w sprawie przywrócenia osobom pozbawionym wolności codziennych telefonów do osób najbliższych, w tym ich małoletnich dzieci.

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Dziękuję, panie pośle.

Jeszcze ja na koniec pozwolę sobie zabrać głos. Słowo „niedosyt” jest słowem delikatnym, ale bardzo pięknym, więc ja je zastosuję. I ja też odczuwam niedosyt w związku z odpowiedzią, która została nam przekazana. Zdaje się, że nie wszystkie elementy tego dezyderatu zostały ujęte w tej odpowiedzi. Tutaj pan poseł Zimoch podnosił tematy, które nie były opisane w tym dezyderacie – a więc to, że niektóre dane się tu nie znalazły, to ja akurat rozumiem, bo państwo byli zobowiązani do odpowiedzi na konkretny dezyderat z konkretnymi tematami. Ale ta odpowiedź w mojej opinii jest niezadowolająca, choćby ze względu na to, że ministerstwo wspomina o karcie praw dzieci osadzonych rodziców i o tematach, które są tam podnoszone, ale na przykład nie mamy informacji nad perspektywą czasową, kiedy to ma zostać wprowadzone, kiedy mamy się tego spodziewać i czy będzie to na tyle szybko, że możemy się zadowolić tym, że w pierwszej kolejności zobaczymy, czy to będzie wystarczające, czy trzeba podejmować równolegle jakieś inne działania, bo na przykład perspektywa przyjęcia tych rozwiązań jest z daleka.

Bardzo proszę, ministerstwo.

Naczelnik wydziału w departamencie MS Przemysław Kazimirski:

Szanowni państwo, uzupełniając swoją wypowiedź, która tak naprawdę polegała na odczytaniu odpowiedzi na dezyderat przygotowanej 30 stycznia, chciałbym podkreślić, że to, o czym mówi dezyderat, te wszystkie postulaty i pragnienia, jak tutaj pięknie zostało to sformułowane, konsumuje karta praw dzieci osób pozbawionych wolności rodziców, która jest dokumentem już przygotowanym i oczekuje obecnie na podpis. Podpis tegoż dokumentu przewidziany jest na początek marca, a sygnatariuszami dokumentu jest Ministerstwo Sprawiedliwości, Rzecznik Praw Dziecka oraz Służba Więzienna. Dokument ten powstał przy bardzo dużym nakładzie pracy oraz bezpośrednim zaangażowaniu stowarzyszeń, między innymi Małopolskiego Stowarzyszenia Probacja, którego przedstawicielki w osobie pani prezes i wiceprezes miały okazję zabierać głos na posiedzeniu Wysokiej Komisji 17 grudnia i wspominały o tym, że taki dokument jest w przygotowaniu. Na ten czas potwierdzam, że dokument został przygotowany i jego podpis przewidziany jest na początek marca.

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Bardzo dziękuję. Może nie pojawiłyby się te wnioski dotyczące uzupełnienia informacji, gdyby było więcej z tego przygotowanego już dokumentu... Cieszę się, że on jest tak blisko podpisania. Na pewno taka informacja o tym w odpowiedzi na dezyderat byłaby wskazana. Gdyby może więcej informacji pochodzących z tego projektowanego dokumentu, takich bardziej szczegółowych, znalazło się w tej odpowiedzi, bardziej zadowoliliby to członków Komisji.

Bardzo proszę.

Poseł Kazimierz Smoliński (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Ja bym chciał otrzymać odpowiedź, co to znaczy memorandum? Jaka to jest forma prawna? No bo ja nie bardzo rozumiem, co to znaczy memorandum. Co to jest? Jakies wezwanie do kogoś, czy prośba, czy dokument o jakiejś randze prawnej?

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Jeżeli mogę, panie pośle. Pojawił się wniosek o to, żebyśmy przesłali to do uzupełnienia. Zakładam, że te wszystkie informacje, które też zostały tu podniesione, jeżeli ten wniosek zostanie przegłosowany, tam się pojawia. Tak że zamykam dyskusję...

Panie pośle, zamkniemy, przegłosujemy wniosek formalny, bo pana wniosek formalny jest tożsamy z wnioskiem pani przewodniczącej.

Wniosek pani przewodniczącej i pana Zimocha traktuję jako wniosek, aby przedłożyć marszałkowi Sejmu wniosek o zwrócenie odpowiedzi jako niezadowolającej.

Posel Kazimierz Smoliński (PiS):

Niepełnej.

Posel Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Czyli taki wniosek głosujemy, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Tak, w związku z tym taki wniosek... Czekamy na kartę jeszcze.

Przygotuje sekretariat. Bardzo dziękujemy.

Także głosujemy, nad...

Tak, proszę.

Posel Kazimierz Smoliński (PiS):

Przepraszam, ale my zwracamy się o uzupełnienie, czy tylko stwierdzamy, że jest niezadowolenie? Jak niezadowolenie, to kończymy sprawę.

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Ten wniosek konkluduje, że ministerstwo powinno uzupełnić tę odpowiedź. Szanowni państwo...

Posel Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Możemy poprosić o odczytanie jeszcze raz? Panie przewodniczący, prosimy.

Przewodniczący poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Już mówię. Zgodnie z art. 159 możemy przedłożyć marszałkowi Sejmu wniosek o zwrócenie odpowiedzi jako niezadowolającej. I tak brzmi, tak brzmi głosowana decyzja Komisji.

Szanowni państwo, kto jest za przedłożeniem marszałkowi wniosku o zwrócenie odpowiedzi jako niezadowolającej? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Nie widzę.

Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników.

Głosowało 21 posłów. Za było 21 posłów, przeciw nie głosował nikt, nikt się nie wstrzymał od głosu. Bardzo państwu dziękuję.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny tego posiedzenia Komisji. Dziękuję państwu za udział. Za chwileczkę zaczynamy kolejne posiedzenie. Dziękuję.